

Miljösamverkan

VÄSTRA GÖTALAND

**Verksamhetsberättelse
för Miljösamverkan
Västra Götaland 2007**

Miljösamverkan Västra Götaland – 49 gånger bättre tillsyn!

Miljösamverkan Västra Götaland (MVG) är ett samarbetsprojekt mellan Västra Götalandsregionen, Länsstyrelsen, kommunförbunden i länet och länets 49 kommuner (miljönämnder, miljökontor). MVG syftar till att effektivisera miljö- och hälsoskyddsarbetet enligt miljöbalken i länet och ska ge stöd till myndigheternas tillsyn, som utöver inspektioner också innefattar informationsinsatser. Samverkan ska medföra bättre resursutnyttjande och möjlighet att gå på djupet.

Det övergripande syftet med projektet är att åstadkomma en långsiktigt hållbar utveckling i Västra Götaland. Det gör vi genom att arbetet fokuseras på delprojekt som bidrar till att uppnå miljö kvalitetsmålen. För varje delprojekt specificeras vilket eller vilka miljömål, och i förekommande fall även folkhälsomål, som berörs. Ett annat viktigt syfte är att vara ett redskap för Länsstyrelsens tillsynsvägledning till kommunerna på miljöbalkens område.

Projektet Miljösamverkan Västra Götaland startade 1999, och har därefter fortsatt ett år i taget, men 2004 beslutades om en fyraårig projektperiod 2005 – 2008.

Deltagande under året

Under året har 82 personer deltagit i ledning och planering av MVGs insatser på sammanlagt 35 möten i styrgrupp, arbetsgrupp och projektgrupper. Dessa personer representerar 25 av länets 42 miljökontor (motsvarar 29 av 49 kommuner), Länsstyrelsen, Västra Götalandsregionens miljösekretariat, Göteborgsregionens kommunförbund, samt i några projektgrupper även andra organisationer.

Under året har 39 av länets 42 miljökontor (motsvarar 44 av 49 kommuner) deltagit i minst en av fyra tillsynskampanjer som genomförts om förorenade områden, legionella, säkerhetsdatablad och radon. Därtill kommer tillsynskampanj inomhusmiljö, vars resultat vi får kunskap om under 2008 eftersom kampanjen då fortsätter.

Webbplatsen

Allt material som produceras läggs ut på www.miljosamverkan.se. Webbplatsen är välbesökt och används även av många utanför länet. Den ligger som en underavdelning till Västra Götalandsregionens Miljösekretariats webbplats och sköts av projektledarna.

Verksamhetsplanen 2007

Inriktningen på MVGs arbete utgår främst från miljökontorens önskemål. Baserat på enkätresultat och därefter riktlinjer från styrgruppen utarbetade arbetsgruppen förslag till verksamhetsplan. Styrgruppen fastställde den i juni 2006.

Resultat i delprojekten

Förorenade områden vid pågående verksamheter

Under 2006 arbetade vi fram en tillsynshandledning. I år startades en tillsynskampanj med syftet att komma igång och arbeta med förorenade områden vid pågående verksamheter. För att alla ska ha möjlighet att delta är kampanjen

inte begränsad till någon viss bransch utan det är fritt val av verksamheter som kan omfattas. I kampanjen deltar 25 miljökontor som vart och ett driver frågan om förorenade områden vid minst en pågående verksamhet. Länsstyrelsen deltar genom att arbeta med frågan vid flera verksamheter. Kampanjen fortsätter 2008.

Under våren hölls fem möten på olika orter då vi samlade ett femtiotal personer från 27 miljökontor för att berätta om kampanjen, utbyta erfarenheter och ge möjlighet att ställa frågor. Minst en deltagare från Länsstyrelsens efterbehandlingsgrupp medverkade vid samtliga möten.

Tre seminarier har hållits, på följande tema:

- Ansvarsutredningar
- Provtagningsplaner och undersökningar
- Föroreningar vid bensinstationer

Seminarierna samlade totalt 150 deltagare och har varit uppskattade.

Under hösten har vi startat ett diskussionsforum på nätet för handläggare på miljökontor och Länsstyrelsen med 80 registrerade användare.

Legionella

Legionellabakterier kan orsaka en allvarlig lunginflammation, legionärssjuka. De kan bland annat spridas från kyltorn. Under hösten har förekomsten av kyltorn i länet inventerats av miljökontoren och Länsstyrelsen genom enkäter till olika verksamheter. Länsstyrelsen och 22 miljökontor deltog i inventeringen, ytterligare 8 miljökontor redovisade tidigare kända kyltorn. Sammanlagt rapporterades 122 kyltorn, varav flertalet inte tidigare var kända av tillsynsmyndigheterna.

Verksamheter med kyltorn måste ha säkra rutiner för skötsel och kontroll för att minimera risken för legionella. Ett fyrsidigt informationsblad med råd om detta har tagits fram i samarbete med Miljösamverkan Skåne. Informationsbladet lämnas till berörda verksamheter som framkommit i inventeringen.

Ett annat riskområde för legionella är tappvarmvatten. Det ingår i tillsynskampanj fastighetsägare, se under inomhusmiljö nedan.

Legionellaarbetet har samordnats av projektgrupp inomhusmiljö som för detta har förstärkts med bland annat en läkare från Västra Götalandsregionens smittskyddsenhet.

Säkerhetsdatablad

Under hösten genomfördes en tillsynskampanj med inriktning på säkerhetsdatablad och deras

användning. 20 miljökontor deltog i kampanjen, genom att de utövade tillsyn hos drygt hundra yrkesmässiga kemikalieanvändare i olika branscher. Kampanjen syftade till att öka verksamheternas förståelse för och användning av säkerhetsdatablad, vilket ger förutsättningar för ett mer kvalificerat kemikaliearbete. Resultaten visade att denna tillsyn behövs och att materialet kan användas även fortsättningsvis. I projektgruppen deltog flera miljökontor, Länsstyrelsen samt en person från Västra Götalandsregionens interna företagshälsovård som arbetar med kemikaliefrågor.

Kampanjen presenterades för miljökontoren på två likadana seminarier som hölls i Göteborg och i Skövde och som lockade drygt 100 personer. Vid dessa medverkade Kemikalieinspektionen och berättade om reglerna om säkerhetsdatablad samt om sina erfarenheter från egen tillsyn. Göteborgs miljöförvaltning berättade om sina tillsynserfarenheter och företaget Ardagh Glass Limmared AB berättade om sitt strategiska kemikaliearbete. I samband med detta medverkade vi även vid Kemikalieinspektionens och Tillsyns- och Föreskriftsrådets två utbildningsdagar om Reach, den nya kemikalielagstiftningen.

VOC

Under hösten har en projektgrupp med deltagare från miljökontor och Länsstyrelsen börjat arbetet med att ta fram en handledning till stöd för miljökontorens tillsyn på olika verksamheter med utsläpp av lösningsmedel och andra flyktiga organiska ämnen. Arbetet fortsätter 2008.

Inomhusmiljö

Tillsynskampanj fastighetsägare har inletts under hösten, den kommer att fortsätta 2008. Kampanjen inriktas på flerbostadshus och fastighetsägarnas egenkontroll. Projektgruppen har sammanställt material till stöd för miljökontorens tillsyn, som också omfattar informationsinsatser. I mitten av november hölls en informationsdag om egenkontroll i flerbostadshus vilket blev upptakten till kampanjen. Information gavs då

allmänt om egenkontroll, med exempel på hjälpmedel med mera, samt lite närmare om dels energihushållning, dels tappvarmvatten och legionella.

Projektgruppens arbete i övrigt under året har i stor utsträckning gällt delprojekt legionella.

Uppföljning av radonarbetet

Den tillsynskampanj som genomförts har löpt under både 2006 och 2007 och avser radon i skolor och förskolor, och ingår i en nationell tillsynskampanj som samordnats av Socialstyrelsen. 23 miljökontor har rapporterat resultat. I 64 av 578 skolor som mätts förekom radon över riktvärdet. För förskolor i 25 av 904.

Projektgruppen har gjort en enkät till miljökontoren som främst omfattat frågor om kommunerna infört radonprogram samt om värdet av MVGs vägledning om radonarbetet från 2005. Bara två har infört radonprogram, medan vägledningen fick positiva omdömen.

Tillsyn vid fjärrvärmeanläggningar

En projektgrupp med deltagare från flera miljökontor, Länsstyrelsen och EON Värme Sverige AB arbetade under året fram en vägledning för miljötillsyn på fjärrvärmeanläggningar. En kunskapsbank med information om 90 pannor i landet har också sammanställts och lagts på webbplatsen. Delprojektet avslutades med en 1 ½ dags utbildning i Mölnlycke, då föreläsare från bland annat Chalmers, Göteborg Energi, Svenska Energiaskor och Länsstyrelsen delade med sig av kunskap och erfarenheter kring förbränning, reningstekniker, askhantering med mera till de 35 deltagarna. Ett studiebesök gjordes vid ett fjärrvärmeverk på orten.

Enskilda avlopp

En manual för inventering av enskilda avlopp som påbörjades förra året blev klar i juni.

Projektgruppen gjorde ett omfattande arbete med remissyttrande över Naturvårdsverkets handbok om små avlopp. Det slutliga yttrandet från Miljösamverkan Västra Götaland gjordes tillsammans med Länsstyrelsen och Vattenmyndigheten i Västerhavets vattendistrikt. En av projektgruppsdeltagarna har därefter anlitats av Naturvårdsverket och ingår i den grupp som bearbetar det remitterade förslaget till handbok.

Fritidsbåtshamnar

I mars sammanställdes en slutrapport för delprojektet, inklusive tillsynskampanjen 2006.

I början av februari medverkade vi, tillsammans med bl a Göteborgs miljöförvaltning, på båtmässan i Göteborg där vi bemannade en monter om båtliv och miljö och där de affischer vi tagit fram tidigare blev en del av utställningen.

Miljötillsyn på gårdar

Handledningen Miljötillsyn på lantbruk som påbörjades 2006 blev klar i juni 2007 och ger stöd för miljökontorens tillsyn av alla slags miljöfrågor på lantbruken. Under 2008 kommer handledningen att användas i en tillsynskampanj.

Kommunikationsplan

Vår kommunikationsplan antogs av styrgruppen 2006 och uppdaterades i slutet av 2007. De övergripande mål som ska nås är ökad tydlighet i kommunikationen, ökad effektivitet i projektarbetet och bredare spridning av projektets syfte och arbetssätt inom och utom projektet. Under året har vi arbetat med flera åtgärder enligt planen, bland annat e-postlista till miljöchefer och hantering av informationsblad.

Våra rapporter, informationsmöten m m

Under året har MVG producerat 6 tillsynsvägledning och 1 utvärderingsrapport av ett delprojekt.

Vi har ordnat eller medverkat vid 18 arrangemang inom länet, i form av upptaktsdagar, informationsmöten etc.

Projektledarna har därutöver medverkat vid 7 andra arrangemang eller möten inom eller utanför länet:

Vi medverkade vid ett finlandssvenskt miljöseminarium i Ekenäs i södra Finland genom att berätta om vårt arbete och inspirera till liknande projektarbetsätt.

Vid årets Energiting på Älvsjömassan höll vi ett föredrag om vårt tidigare arbete om energifrågor i tillsyn, prövning och fysisk planering.

Under hösten har Reach-utredningen rest runt i landet i syfte att samla in kunskap och erfarenheter från länsstyrelser och kommuner. Vi ordnade ett möte i Göteborg då Länsstyrelsen och flera miljökontor bjöds in och deltog.

På båtmässan i Göteborg medverkade flera av projektgruppens medlemmar i bemanningen av en monter om båtliv och miljö.

Alla landets miljösamverkansprojekt träffade i november Naturvårdsverket, Kemikalieinspektionen, Socialstyrelsen och Tillsyns- och föreskriftsrådet för att diskutera tillsynsvägledning och samordning av nationella och regionala tillsynskampanjer.

Vi medverkade på ett seminarium i Stockholm om fritidsbåtar och miljö som i januari arrangerades av Miljösamverkan Stockholms län.

På Yrkesföreningen Miljö och Hälsas kursdag i Linköping i mars medverkade vi med information om vårt innemiljöarbete.

Nyckeltal

Som ett komplement till denna verksamhetsberättelse kommer en sammanställning av vissa nyckeltal som visar aktiviteten och produktiviteten i projektarbetet med jämförelser år för år att sammanställas under våren 2008.

Nyhetsbladet MVG-nytt

Nyhetsbladet har getts ut i två nummer. MVG-nytt har till syfte att informera främst nyckelpersoner, representanter för dem som nås av projektarbetets tillsyns-

insatser samt andra kommunala förvaltningar än miljö som kan beröras av eller medverka i olika delprojekt.

Diskussionsforum

Under hösten startade vi ett diskussionsforum på nätet för diskussioner och erfarenhetsutbyte om förorenade områden. Alla handläggare på miljökontor och på Länsstyrelsen är välkomna att delta.

Några projektgrupper har också haft interna diskussionsforum med ökade möjligheter att kommunicera inom gruppen under den tid man inte träffas på möten.

Uppmärksamhet i massmedia

När inventeringen av kyltorn inleddes gick vi ut med ett pressmeddelande om detta. Det fick bra genomslag. Flera tidningar och andra media rapporterade om inventeringen och legionellariskerna i samband med kyltorn.

Vi har inte gjort någon systematisk sökning av artiklar där Miljösamverkan Västra Götaland nämns.

Samverkan med "systerprojekt" i landet

Projektledarna deltar i ett nätverk med projektledare för liknande miljösamverkansprojekt i andra län: Kalmar (Miljösamverkan Sydost), Kronoberg, Stockholm, Skåne, Jönköping (Miljösamverkan f), Östergötland och Halland. I nätverket ingår också projektledarna för Miljösamverkan Sverige som är ett samarbetsprojekt mellan Naturvårdsverket och Sveriges alla länsstyrelser. Under året har vi träffats två gånger för erfarenhetsutbyte, samarbete i konkreta frågor m.m.

Ekonomi under 2007 i sammanfattning, tusentals kr

Intäkter, huvudmannabidrag		Budget
Länsstyrelsen	369	
Västra Götalandsregionen	369	
Kommunförbunden	369	
SUMMA	1 107	1 244

Utgifter		
Projektledare	980	
Info.mtrl och övriga kostnader	126	
SUMMA	1 106	1 244

Huvudmannabidrag – Budget	- 138	
---------------------------	-------	--

Fördelning av huvudmannens bidrag:

Länsstyrelsen 1/3, Regionens miljönämnd 1/3,
de fyra kommunförbunden tillsammans 1/3.

Denna verksamhetsberättelse är sammanställd av projektledarna Lasse Lind och Cecilia Lunder i samråd med arbetsgruppen. Verksamhetsberättelsen fastställdes av styrgruppen den 6 december 2007, men med uppdrag åt projektledarna att göra de uppdateringar som behövs vid årsskiftet. Justeringarna har därefter godkänts av ordföranden.

Projektledare och grupper

Styrgruppen – med 7 personer som representerar alla huvudmän - svarar för övergripande beslut som verksamhetsplan, policyfrågor, budget och för återkoppling till respektive huvudman.

I **arbetsgruppen** deltar 6 personer som representerar huvudmännen, samt projektledarna. Arbetsgruppen är "bollplank" och stöd för projektledarna.

Utöver arbetsgruppen har 10 **projektgrupper** arbetat under året.

Projektledare har anlåtats motsvarande sammanlagt drygt 1,5 tjänst. Projektledare har varit Lasse Lind och Cecilia Lunder. Projektledarna, med stöd av övriga i arbetsgruppen eller respektive projektgrupp, tar fram underlagsmaterial, handledningar och informationsmaterial, svarar för planering av olika insatser och för utvärderingar samt ser till att kommunikationen mellan projektledning och deltagare fungerar.

För ekonomi, arkivering och annat administrativt stöd till projektledarna svarar Västra Götalandsregionens Miljösekretariat.

Under 2008 arbetar MVG med:

- Biltvättpolicy
- Inomhusmiljö
- Avfallstillsyn
- VOC
- Tillsynskampanj jordbruk
- Förorenade områden
- Vindkraftverk

 Miljösamverkan
VÄSTRA GÖTALAND

Huvudmän
Länsstyrelsen i Västra Götalands län, Västra Götalandsregionen,
Kommunförbunden och kommunerna i länet

Adress
Miljösekretariatet Västra Götalandsregionen
Box 1726 · 501 17 Borås · Tel 033-17 48 10

Webbplats
www.miljosamverkan.se

Projektledare
Lasse Lind Tel 0532-714 47 lasse.lind@cirka.se
Cecilia Lunder Tel 031-60 58 95 cecilia.lunder@o.lst.se